

vil sige ubemidlede, Ansøgere at faa Understøttelse, idet der alene i Jylland til denne Sag ellers maatte bruges yderligere omtrent 9,000 Kr. Om denne Sag og om forskellige andre Sager fandt Provinsernes Kursusudvalg, at det var ønskeligt at faa en fælles Sammenkomst. Denne havde vi her i København den 16. December f. A. Der var mødt 13 Repræsentanter, repræsenterende samtlige Provinsudvalg med Undtagelse af Bornholm. Vi drøftede paa dette Møde ogsaa det Spørgsmaal, hvorledes vi skulde faa Understøttelsesmidlerne forøgede. Der var ikke megen Udsigt til, at det kunde nytte, om man direkte anmodede om at faa en yderligere Bevilling til dette Formaal, og Forhandlingerne resulterede i, at der blev vedtaget følgende Protokoltilførsel: „Udvalgene vare enige i, at der burde skaffes flere Midler til Veje til Understøttelser. Man vedtog med alle Stemmer mod en at rette et Andragende til Justitsministeriet om, at der af Landbrugslotteriets Midler stilles et Beløb til Udvalgenes Raadighed til Anvendelse efter Løven af 8. Maj 1908. Der søges om 15,000 Kr.”. Jeg tillader mig at bemærke, at den eneste, som stemte imod, gjorde dette mere af formelle Grunde, end fordi han var imod selve Sagen. Et saadant Andragende er indsendt til Justitsministeriet.

Den anden Del af mit Ændringsorslag gaar ud paa at anvende en mindre Sum, indtil 5,000 Kr., til Feriekursus for Lærere og ogsaa til Kursus for andre, der ville virke som Lærere ved de saakaldte Landbrugskursus og Havebrugskursus og ved Aftenskole-Landbrugskursus. De sidstnævnte Kursus have særlig Husmandsforeningerne faaet oprettet. Det er Spørgsmaal, som have været fremme ved de aarlige Husmandsmøder, der have været holdte i Jylland, og paa disse Møder blev det jyske Kursusudvalg opfordret til at søge at fremme denne Sag. Der blev ogsaa i Fjor i Marts Maaned indsendt til Landbrugsministeriet et Andragende herom. Dette have vi imidlertid ikke faaet Svar paa. Det, det drejer sig om, er at faa Midler til, at Lærere ved Folkeskolen og ogsaa en Del andre, der have Interesse for at give en saadan Undervisning, kunne faa Oplysning om og Undervisning i de Fag, som der er særlig Trang til at faa Undervisning i paa disse korte Kursus. Der har i en Aarrække været afholdt Feriekursus for Lærere, særlig Folkeskolens Lærere, i Landbrug og Havebrug. De hørte ind under de øvrige Kursus for Lærere og bleve administrerede ved Hjælp af Statens Lærerhøjskole.

Meningen med disse Landbrugs- og Havebrugskursus for Lærere var at hjælpe Lærerne til at dyrke den Jordlod, som oprindelig hørte til alle Landbyskoler. monsterværdig, saa det kunde blive et godt Eksempel for Naboerne, særlig for de mindre Landbrugere. Jeg vil gerne give en lille Redegørelse for disse Kursus. Man kan nemlig ikke henvise til, at Lærerne kunne faa Landbrugskursus paa anden Maade, thi disse Landbrugskursus ere ophørte. Begyndelsen til disse Landbrugskursus for Lærere blev gjort i 1892, da 22 Lærere tog privat Vejledning hos Forstander la Cour paa Lyngby Landbrugsskole. Aaret efter ansøgte Danmarks Lærerforening og Dansk Skoleforening Ministeriet om 7,000 Kr. til omtrent 50 Deltagere i et Kursus i Jordbrug og Havebrug paa Lyngby Landbrugsskole. Efter Docent Feilbergs Erklæring af 12. December 1892 foreslog Ministeriet 5,000 Kr. til 30 Deltagere i Landbrugskursus. Men Folketinget vilde ikke give en saadan særlig Bevilling, men forhøjede Kursusbevillingen fra 85,000 til 90,000 Kr. og vilde ikke have Kursuset bundet til en bestemt Skole. Af disse 90,000 Kr. skulde der atter tages en Del til Havebrugskursus. I 1895—96 forhøjedes Bevillingen til begge Kursus i Forening med 2,000 Kr. Disse Kursus strakte sig over 2 Sommerferier, altsaa 8 Uger, og vare meget omfattende, men disse Landbrugskursus for Lærere, som man havde stillet saa store Forventninger til, svigtede disse Forventninger, og Deltagernes og Ansørgernes Antal faldt stadig. Jeg skal saaledes nævne, at i 1893 var der 164, der søgte, i 1894 kun 50, i 1895 30, og saaledes gik det stadig ned ad Bakke. Det almindelige var omtrent 30 Deltagere til at begynde med, men det daledede ned til 15 og senere til 8. I 1905 søgte man at forny disse Kursus ved kun at lade dem vare een Sommerferie. Der meldte sig saa 35, men det viste sig, at flere af dem ikke havde Jordlodder og saaledes ikke kunde komme i Betragtning. I 1907 var der kun 18. I 1908 udskiltes dette Kursus efter Forstanderen, Professor Orlriks Ønske fra Lærerhøjskolen og fik sin egen Bevilling. Men i 1909 var Deltagernes Tal kun 14, og i Foraaret 1909 blev Kursuset nedlagt og Bevillingen ophævet. Det var navnlig paa Initiativ af Formanden for Lyngby Landbrugsskole, hvor Kursuset har været afholdt, det ærede Medlem fra Hillerød (Dinesen), og det motiveres jo noget med, at Forudsætningen for Afholdelsen af disse Kursus, nemlig den, at Lærerne selv dyrkede deres Jordlod, ikke længere i den